

BOFOS *info*

ELEKTRONSKI BILTEN SAMOSTALNOG SINDIKATA ZAPOSLENIH U BANKAMA,
OSIGURAVAJUĆIM DRUŠTVIMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA SRBIJE

Mart 2013 / IZDANJE BR 26

- *RBV : Zarade i naknade*
- *Vesti... vesti... vesti...*
- *Novo lice sindikata*
- *Standard*

TEMA BROJA :

*Koja prava imaju
radnici RBV*

Sindikat ne odustaje

Tema i ovog broja posvećena je Razvojnoj banci Vojvodine. Mnogo toga još nije rešeno, a zaposleni su svesni da će problema biti i dalje, da će se neizvesnost i strepnja nastaviti. Jedino što je u ovoj nevolji izvesno je to da, koliko je moguće, BOFOS i Sindikat zaposlenih u RBV i dalje čine sve što je realno moguće da zaposlenima olakšaju muke, da ih detaljno upute u njihova prava koja im sleduju posle gašenja ove banke.

I dok je BOFOS info u pripremi, za zaposlene u RBV ostalo je još mnogo dilema, nepoznanica, strahova, očekivanja, ali su sva ona adresovana na one koji odlučuju o sudbini banke, na zakone, institucije... Ono što je bilo do sindikata, on je za radnike RBV činio, čini i činiće i dalje, kad god je to potrebno i moguće.

Koja prava imaju radnici RBV

I zarade i naknade

Gledamo da učinimo sve što je moguće da zaposlenima isplatimo sve prinadležnosti koje im pripadaju po slovu zakona. Reč je, ne samo o zaradama, već i o jubilarnim nagradama, otpremninama i drugim naknadama. Za početak, najvažnije je da krajem marta isplatimo zaradu za ovaj mesec, a uz nju i regres za godišnji odmor, izjavio je Goran Kostić, predsednik Izvršnog odbora Razvojne banke Vojvodine u razgovoru s čelnicima SS BOFOS i Sindikata ove banke, na sastanku održanom 19. marta u prostorijama RBV u Novom Sadu.

Po njegovom objašnjenju, otpremnina će zaposlenima biti isplaćivana na teret banke - preuzimaoca, u kojoj će zaposleni moći i da je podignu. Navodeći dva moguća scenarija u daljem toku rešavanja problema zaposlenih u RBV, Kostić je ukazao na činjenicu da su se Vlada Srbije i Vlada Vojvodine saglasile s programom rešavanja viška zaposlenih, ali da nije rečeno da će neka od njih za to obezbediti novac, pa da zato postoji i varijanta da se RBV sama snađe.

Ovom sastanku, pored Mare Erdelj, predsednice, Vladislava Jevtovića, potpredsednika BOFOS- a i sindikalnog rukovodstva RBV prisustvovala je i Jasmina Maričić - Vukotić, inspektorica rada. Na skupu koji je potom održan s zaposlenima koji su se u velikom broju okupili u velikoj sali, ona je naglasila da je potpuno jasno da zaposleni u RBV nisu krivi za njen krah. Navevši da je na ovaj skup, po pozivu BOFOS – a došla da ukaže na prava koja im garantuje slovo zakona, ali i na to na šta ne mogu da računaju, inspektorica je istakla da svako od zaposlenih ima pravo na sve zarade i druga primanja, a to su su naknade za regres i topli obrok i sve što se računa u zaradu, kao i da nije bitno da li će ta primanja biti isplaćena u delovima ili u celini.

Što se tiče pitanja vezanih za zapošljavanje u Razvojnom fondu Vojvodine, neosnovana su sva nagađanja i glasine, jer o tome da li će i koliko radnika biti zaposleno u njemu, ne zavisi od RBV i njenog menadžmenta. Po Kostićevom objašnjenju, Nadzorni odbor Fonda još nije usvojio organizacionu strukturu, a sem organizacione, nije održao nijednu drugu sednicu, pa se ne zna ništa o zapošljavanju i njegovim potrebama. On je kazao i da je od banaka koje se nisu negativno izjasnile o preuzimanju RBV, do trenutka kad je ovaj sastanak održan, ostala Unikredit banka, ali od nje nije stigla nikakva informacija. Ostale pominjane banke, s RBV u minula više od tri meseca nisu kontaktirale.

Po rečima Vladislava Jevtovića, potpredsednika BOFOS – a, najvažnije je da zaposleni zaista u potpunosti ostvare sva prava koja im garantuje slovo zakona.

- Pitanje kada će se pojaviti rešenje, kada će biti poznata banka – preuzimaoc, je pitanje na koje u ovom trenutku niko nema odgovor. I nije posao sindikata da osigura banku preuzimaoca. Naš posao je jasan: borimo se da zaposleni u RBV dobiju sva prava koja im sleduju, pa i više, bio je nedvosmislen Jevtović.

U nastavku razgovora u prepunoj sali, predstavnici posloводства, a najviše inspektorica Jasmina Maričić – Vukotić, odgovarali su zaposlenima na brojna pitanja zabrinutih radnika. Osnovno pitanje bilo je šta svi u RBV, kako posloводство, tako sindikat, mogu učiniti da zaposleni dobiju maksimum prava koja im garantuju zakoni, pa i više, kad god je to moguće.

Jasmina Maričić – Vukotić nije samo odgovarala na desetine pitanja radnika, već ih je upozorila na situacije u kojima ne smeju pogrešiti, šta ne smeju propustiti i na šta sve imaju pravo. Tako je na pitanje mnogih da li će za situaciju u kojoj se našla RBV neko odgovarati pred licem pravde, odgovorila da je činjenica da za prekid radnog odnosa zaposlenih niko od njih nije kriv, kao i da je «odluка doneta na višem nivou».

- Moramo da vidimo šta možemo da učinimo za sebe, na šta imamo pravo i kako s broda koji tone da spasemo glavu. Prvo možete da se sporazumete s poslodavcem, jer imate jak sindikat koji je posvećen tome da, zajedno s posloводstvom, za sve zaposlene nađe najbolje rešenje. Morate i da se suočite s činjenicom da je prestanak vašeg radnog odnosa po sili zakona. Ono na šta imate pravo je pravo na isplatu svih zarada i drugih naknada primanja ostvarenih do dana prestanka radnog odnosa, kako je i zapisano u zakonu. Sva ta primanja precizno definiše zakon, počev od zarade, naknade za topli obrok, regres, naknade za neiskorišćene godišnje odmore. Zakon zaposlenim trudnicama garantuje sva prava zaposlenog na neodređeno vreme.

Podsetivši da su BOFOS i Sindikat RBV uspeli da se izbore za najpovoljniji model otpremnine za radnike RBV, Mara Erdelj je naglasila da se sindikat zalaže za to da se dobrim radnicima koji spadaju u kategoriju socijalno ugroženih, pa i trudnicama, u što većem broju, omoguću da nastave rad u banci u stečaju, naravno ukoliko odgovaraju potrebama takvog posla. Pri tom, ona je pojasnila da zaposleni koji budu preuzeti od druge banke ili se zaposle u Razvojnom fondu Vojvodine, nemaju pravo na otpremninu, već nastavljaju da rade, odnosno nastavlja se njihov radni odnos. Svi ostali, kazala je, danom prestanka rada RBV dobijaju otpremninu koja je za njih najpovoljnija, javljaju se Nacionalnoj službi zapošljavanja, a Banka u stečaju će neke kadrove odmah pozvati da rade na određeno vreme, a neke će po potrebi, pozivati sukcesivno.

Trudnicama ista prava

Ne možemo banku – preuzimaoca, ili budući Razvojni fond Vojvodine da primoramo da preuzme sve trudnice zaposlene u RBV. Oni su ti koji biraju koga će preuzeti. Pitanje je kako da sve rešimo, a da ni u čemu ne prekrišimo zakon. Valja znati i to da je RBV u stečaju i da će se primenjivati Zakon o stečaju. Važiće za sve zaposlene, nezavisno kojoj kategoriji pripadaju, kazao je Goran Kostić.

Po objašnjenju inspektorice Jasmine Maričić – Vukotić, Zakon o radu predviđa da su sve zaposlene trudnice u jednakom položaju kao i svi zaposleni.

- Njih slovo zakona štiti samo u slučaju da su u radnom odnosu na neodređeno vreme. Svaki prestanak radnog odnosa koji se dogodi po višoj sili ili po sili zakona ili prestanak radnog odnosa bez krivice zaposlenog, ne znači proširenje prava ove kategorije. Imamo, međutim, jedan korpus prava koji do sada nije uspeo dovoljno da definiše i ovo pitanje, a odnosi se na zabranu diskriminacije. Zakon o ravnopravnosti polova nešto bliže je definisao ustavnu kategoriju zaštićenih lica. Po njemu, trudnicama bi trebalo da bude pružena jednaka šansa kao i svim drugim zaposlenima. Ako je u pitanju preuzimanje zaposlenih, to znači da činjenica da su radnice trudne, za njih ne sme biti otežavajuća okolnost u ovakvom slučaju, objasnila je Jasmina Maričić – Vukotić.

Zaštita dobrih radnika

Sindikata je uvek isticao da socijalno ugrozene kategorije zaposlenih uvek moraju biti zaštićene, a smatramo da bi to trebalo da čini i zakon. Istina je da je predsednik Izvršnog odbora RBV na ovaj zahtev sindikata uvek davao saglasnost, naravno teorijski. Dobili smo i saglasnost Agencije za osiguranje depozita da sindikat može da se dogovara o zaštiti socijalno najugroženijih radnika, naravno pod uslovom da je reč o kvalitetnim radnicima. Mislim da to otvara vrata da i porodilje i trudnice, ako su zaista dobre radnice, mogu biti zaštićene. I sindikalni aktivisti, po zakonu, zaštićena su kategorija zaposlenih, podsetila je Mara Erdelj, predsednica BOFOS - a.

Veruju samo sindikatu

Radničke muke u RBV jedino je uspevao da ublaži sindikat. O tome šta je učinio za njih, pisali smo u prethodnom broju, a njihova pitanja i samo prisustvo i učešće u razgovoru s predstavnicima posloводства, SS BOFOS i njegovom gošćom, inspektorkom Jasminom Maričić – Vukotić, svedoči da oni veruju svom sindikatu koji će nastaviti da im pomaže dok je to moguće i potrebno. Duško Miljanić, sekretar Sindikata u RBV, nam je kazao da se i u ovom, za zaposlene najtežem periodu, uverio da imaju veliko i opravdano poverenje u svoj sindikat.

- Poslednja smo nada ljudima, a naša organizacija i BOFOS učinili su sve što su mogli i što je bilo najbolje rešenje u ovako teškom trenutku. To poverenje i rezultati onoga što smo učinili za zaposlene, bili su i najbolje oružje protiv jedne manje

grupacije koja je pokušala da uruši postignuto. Pobude da to čine nisu mi jasne, ali je izvesno da je reč o nekim ličnim interesima, odnosno suprotnim interesima zaposlenih u RBV. Ta grupa ljudi je nestala sa scene, jer im niko ne veruje i pročitane su njihove namere, kazao nam je Miljanić.

Početak kraja agonije?

Gotovo svi ovdašnji mediji 25. marta objavili su izjavu Zorana Radomana, pokrajinskog sekretara za finansije, koji je kazao da će Razvojna banka Vojvodine prestati da postoji 8. aprila. On je precizirao i da će pre toga biti prenet deo njenog kapitala na banku - preuzimaoca, ali nije mogao da navede o kojoj je banci reč. Radoman je samo naveo da je za preuzimanje RBV zainteresovana Poštanska štedionica.

Za više od 500 zaposlenih u RBV značajno je i to što je Radoman kazao da će između 30 i 40 njih preuzeti Razvojni fond Vojvodine, a da će jedan broj nastaviti da radi u RBV u stečaju. Pored toga, objasnio je i da će sve trudnice i porodilje biti zbrinute, ili u Razvojnom fondu, ili u banci koja preuzme deo kapitala RBV.

Sačuvati dostojanstvo, nadu i volju

Ističući da je Bofos ponosan na svoje članove iz RBV koji su mu poklonili svoje poverenje od samog osnivanja , Mara Erdelj je izrazila razumevanje sa težinom situacije u kojoj su se zaposleni iz RBV , bez svoje krivice, našli. Medjutim, bez obzira na strah, strepnju i zabrinutost , potrebno je preuzeti kontrolu nad svojim životom, sačuvati dostojanstvo, nadu i volju ! Preživeli smo razne krizne situacije u životu i našli način da ih prevaziđemo, naći ćemo i sada. Na nas iz Bofosa možete da računate, ma gde da se nađete, poručila je Mara Erdelj, predsednica SS BOFOS-a.

Vesti vesti vesti

Kiparski bankarski slom

Ceh plaćaju građani

Kiparski "model" u rešavanju finansijskih nedaća, – uvođenje taksi na štedne uloge, u drugoj polovini marta bila je tema gotovo svih evropskih medija. Ovaj presedan u rešavanju nevolja u ekonomiji, odnosno namicanje para za pokriće duga, prvo je uznemirio ogroman broj svetskih tajkuna kojima su kiparske banke bile "sigurna kuća" i perionica novca.

Brisel je obećao da će pomoći Kipru sa 10 milijardi evra, ali uz uslov da, bezmalo, šest milijardi prikupi kroz poreze na štedne račune. Kad je tamošnja vlast namerila da uvede pomenute takse, nastala je prava panika, prvo domaćih klijenata kiparskih banaka koji su pojurili da podignu sve što su u njima ostavili. Na tu paniku kiparska vlast je odgovorila da ukoliko novac za otplatu duga ne bude prikupljen, sledi krah bankarskog sistema. Iako, u prvi mah, bilo je najavljeno da će manje štediše biti pošteđene, a potom se od toga odustalo, pa i njima sleduje da nose teret otplate duga, što je i bila incijalna kapisla za juriš u iznošenju novca iz banaka.

Koliko je problem kiparskog "slučaja" ozbiljan, svedoči i podatak da je predloženo oporezivanje svih bankarskih depozita uzdrimalo finansijska tržišta u celom svetu. Mnogi analitičari stvar prizemljuju ocenom da je sasvim očigledno da se iza evropskih uslova krije činjenica da je reč o želji da se s Kipra liferuju sumnjive tajkunske pare, kako navode mediji, pretežno ruskih bogataša, pa i onih iz Srbije. Naime, svi oni, suočeni su s pomenutim ogromnim porezima na štedne uloge. Zbog ove činjenice, teško da bi se običan čovek potresao, ali je isto tako potresna činjenica da će ceh vladinim merama najviše platiti obični građani Kipra.

I na kraju, ne strahuju samo Kiprani zbog najavljenog poreza, već se paniči i ovde u Srbiji. U panici su mnogi ovdašnji biznismeni koji imaju račune u kiparskim bankama, ili posluju u sad već bivšem poreskom rajju.

Minimalac u EU

Evropski statistički zavod – Eurostat, nedavno je objavio da se raspon visine minimalnih zarada u Evropi kreće od 148 evra, koliki je u Bugarskoj, do 1.801 evra koliko iznosi najniža zarada u Luksemburgu. U Srbiji, podsetimo, bruto minimalna zarada iznosi 20.240 dinara, što preračunato u evropsku valutu, vredi nešto iznad 171 evra.

Eurostat primenjuje metodologiju po kojoj se minimalna zarada odnosi na bruto zaradu (neto zarada sa porezima i doprinosima).

Članice EU u kojima su najniže minimalne zarade i kreću se između 100 i 500 evra mesečno su: Bugarska 148, Rumunija 157, Litvanija 232, Letonija 287, Estonija 290, Češka 312, Mađarska 323, Slovačka 327, Poljska 353, Hrvatska 374 i Turska, sa 412 evra.

Potom slede zemlje u kojima se minimalac kreće od 500 do 1.000 evra. U tom "klubu" su Portugalija sa 566 evra, Malta - 680, Grčka - 684, Španija – 748 i Slovenija - 763 sa evra.

Treća grupacija su države u kojima je minimalna zarada iznad 1.200 evra mesečno. U Velikoj Britaniji minimalna zarada vredi 1.244 evra, u Francuskoj 1.426, Holandiji 1.456, Irskoj 1.462, Belgiji 1.472 i Luksemburgu 1.801 evro.

Eurostat u svojim izveštajima uvek naznačava i to da je razlika među minimalnim zaradama manja kad se primeni paritet kupovne moći koji pokazuje koliko se robe može kupiti za određeni iznos valute u jednoj zemlji.

Nezaposlenost u zaletu

U januaru ove godine u Srbiji je bilo 1.716.499 zaposlenih, što je za 0,4 odsto manje u odnosu na prethodni mesec, a 1,3 odsto manje nego u januaru 2012. objavio je časopis "Konjunktorni trendovi" čiji je izdavač Privredna komora Srbije. Pored ostalog, ovaj časopis objavio je i da se procenjuje da je od ukupnog broja zaposlenih, 1.335.895 ljudi radilo u sektoru pravnih lica, dok se 380.604 vode kao privatni preduzetnici i zaposleni kod njih.

Najveći pad zaposlenosti u ovom periodu bio je u prerađivačkoj industriji, zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti, obrazovanju, građevinarstvu, trgovini, saobraćaju i poljoprivredi. S druge strane, najveće povećanje zaposlenosti ubeleženo je u uslužnim delatnostima, poput

stručnih, naučnih, inovacionih i tehničkih delatnosti, kao i finansijskih delatnosti, administrativnih i pomoćnih uslužnih, informatičkih i komunikacionih delatnosti i državne uprave i obaveznog socijalnog osiguranja, procenjuje se u ovom časopisu.

Nezaposlenih je u januaru ove godine bilo 778.739, ili za 2,3 odsto više u odnosu na februar, i za 1,9 odsto više nego u odgovarajućem mesecu prethodne godine. "Konjunktorni trendovi" objavljuju i da je dugoročna nezaposlenost tokom januara povećana za 1,7 odsto, dok je za poslednjih godinu dana, u poređenju sa januarom 2012. godine, povećana za 4,8 odsto, što je siguran pokazatelj nedovoljne investicione aktivnosti u zemlji.

Trećina Evropljana ne štedi

Portal Euractiv.rs objavio je da trećina građana Evrope nema štednju. U Rumuniji, primerice, ne štedi bezmalo polovina anketiranih, a s druge strane u Luksemburgu, od deset ispitanika, devetoro štedi. Do ovih podataka došli su istraživači nemačke anketne agencije TNS u ispitivanju urađenom za ING Banku.

Istraživanje je pokazalo i da je u prethodnoj godini smanjena lična štednja 52 odsto ispitanika u Italiji i 47 odsto u Španiji. Po ovom istraživanju, građani Turske i Velike Britanije u poslednjih 12 meseci više su štedeli nego prethodne godine.

Istraživanje koje je obuhvatilo 14.000 odraslih u Austriji, Belgiji, Češkoj, Francuskoj, Nemačkoj, Italiji, Luksemburgu, Holandiji, Poljskoj, Rumuniji, Slovačkoj, Španiji, Turskoj i Velikoj Britaniji, ukazalo je i na to da više od dve trećine ispitanika navelo da prethodne godine nisu mogli mnogo da troše na hobije, odeću i negu tela, dok se manjak sredstava najmanje odrazio na troškove za obrazovanje i zdravlje.

Edukacija

Novo lice sindikata

*U ovom broju prenosimo poslednja dva uvodna izlaganja stručnjaka - učesnika seminara koji je Samostalni sindikat zaposlenih u bankama, osiguravajućim društvima i drugim finansijskim organizacijama Srbije – SS BOFOS, u saradnji s Hrišćanskim sindikatом Danske – KRIFA, Svetskom organizacijom radnika – WOW, Evropskim centrom za radnička pitanja (EZA) i uz podršku Evropske komisije, organizovao 7. i 8. februara u beogradskom hotelu "Moskva". Tema **Sindikalni pokret budućnosti - "Kreiranje budućnosti s osloncem na tradiciju»** moguća je inicijalna kapisla za sindikalne aktivnosti koje bi trebalo da pomognu da se dođe do odgovora na pitanje ima li sindikat budućnost, kakva je ona i šta valja učiniti da sindikat odgovori zahtevima članstva i vremena u kojem živimo, da izgradi novo lice moderne i jake radničke organizacije.*

Jasna Pipunić, sekretar Sindikata naftnog gospodarstva – Hrvatska

Kako to radi SING

Kad sindikat krene u promene, bilo u kom segmentu rada ili organizacije, mora se ograditi od starovremenskih sindikata koji se godinama nisu menjali u skladu i s potrebama članstva i vremena.

Kako sindikat da bude privlačan za masovnije učlanjavanje radnika i razvoj, u uslovima smanjenja broja zaposlenih, jedno je od osnovnih pitanja koje su postavljali učesnici seminara. Mnogo važnog za odgovor na ovo pitanje, čulo se u izlaganju Jasne Pipunić, sekretara Sindikata naftnog gospodarstva (SING) iz Hrvatske, prepoznatljivog po tome da je u ovoj državi najveći i najspecifičniji po svojoj organizaciji.

Naglašavajući da na iskustvu SING – a, uspešnog, privlačnog i modernog sindikata, drugi sindikati mogu da se uvere da se može raditi drugačije, da se na cilj može stići teškim putem, punim prepreka, ali ako postoji spremnost, iskrenost i volja da se radi u interesu članstva i same organizacije, Pipunić je zaključila da je moguće izgraditi jaku i uspešnu organizaciju.

Šta je sve SING činio i čini da bi bio zanimljiviji na dinamičnoj sindikalnoj sceni Hrvatske, posebno kad je i tamošnja naftna industrija na pragu privatizacije, kazuju njegove brojne aktivnosti, kao i stav ove organizacije da je, za početak, najvažnije da sačuva svoju finansijsku samostalnost i da realno ceni značaj dobrog organizovanja.

Ističući da SING još nije dostigao svoju viziju da sebe izgradi kao jedinstven i snažan sindikat u energetici, u nastavku izlaganja, Pipunić je ukazala da SING ide tim putem, da veruje da će kolege iz velikog sindikata u energetici, konačno doći do toga koliko je ovakav potez potreban sindikatima, koliko je važno da su zajedno i koliko to znači za njihovu snagu.

- Verujemo da se svi svakodnevno srećemo i sa nekim ličnim interesima i sujetama sindikalnih lidera. Jasno je da svi ne mogu da prihvate činjenicu da nije važno ko je na kom mestu i koju funkciju vrši u sindikatu. Ako to čovek prevlada, shvatajući da je najvažnije da se radi za sindikat, neće o takvim stvarima razmišljati, objasnila je ova funkcionerka SING – a.

Ovaj dobro organizovan i snažan sindikat prihod stvara isključivo od članarine, a što je važno, uspeo je da kupi prostor za rad u centru Zagreba, jer ono što je nudio poslodavac, nije bilo dovoljno. Sistem finansiranja u SING-u postavljen je tako da članovi sindikata članarinu u iznosu od 1% od neto zarade uplaćuju direktno na račun SING-a. Sva sredstva su na jednom računu, a iz toga se rešava sve, od funkcionisanja sindikata i aktivnosti koje vodi, finansiraju se razni fondovi za potrebe članstva... Tako SING radi od početka, a kasnije je odlučio da deo sredstava vrati svojim kancelarijama, ali u okviru jedinstvenog finansijskog plana iz koga se tačno vidi koliko sredstava kojoj kancelariji pripada. One time finansiraju svoje aktivnosti, poput sportskih susreta, razne fondove, izlete... Sve drugo ide iz centralnog računa sindikata, a svaki član je ravnopravan u mogućnosti korišćenja, recimo sredstava za pozajmice. Dva SING - ova pravnik uspevaju da ostvare visok procenat dobijenih sporova u korist članstva. Pored šest kancelarija u celoj Hrvatskoj, ovaj sindikat ima 12 profesionalnih sindikalnih poverenika koji rade puno radno vreme i na bazi kolektivnog ugovora oslobođeni su posla na svom izvornom radnom mestu. Po organizaciji, SING je jedinstven u Hrvatskoj pa i u okruženju – funkcionise po teritorijalnom principu, navela je ova sindikalna funkcionerka.

SING se ponosi time, što je uspeo da stekne sopstvenu i vrednu imovinu. Ona je obezbeđena zahvaljujući dobrom sistemu finansiranja, ali i racionalnom trošenju. Tako SING ima sopstveni vozni park koji mu je koristan u komunikaciji poverenika i aktivista s članstvom, pravovremenom stizanju među članove, na svako mesto gde je potrebno i gde, kako se kaže «gori».

- SING je na Krku izgradio svoje odmaralište koje će biti i centar za edukaciju. Članovi imaju mogućnost da, pod povoljnim uslovima, na kredit, letuju u tom odmaralištu. Uloženo je u apartmane i kamp – kućice na tri lokacije na obali i to je pripremljeno za odmor članova pod povoljnim uslovima. Sve je kupljeno iz vlastitih sredstava, a važno je da SING nema ni jedne kune duga, niti je nešto pod hipotekom. Uložili su i deo u deonice INE – nacionalne naftne kompanije, jer je bitno da sindikat ima deonice, ali ne da zarađuje, već iz sindikalnih razloga - da budu prisutni u najvećem telu koje odlučuje u kompaniji. Predsednik SING-a redovno odlazi na sednice Skupštine INE i uvek ima razloga da se javi, pa se tamo čuje i glas sindikata. Naravno, nisu zapostavili redovne sindikalne aktivnosti, poput sklapanja kolektivnih ugovora tako da, bezmalo, u svim preduzećima u kojima deluje imaju potpisane kolektivne ugovore, izuzev u Lukoilu. Ma koliko da su istinski posvećeni socijalnom dijalogu, u nekim slučajevima, problemi se ne mogu rešiti dijalogom, istakla je Pipunić, dodavši da u situacijama kad nije moglo da se pregovorima reši neko radničko pitanje i kad su potrošene druge mogućnosti, SING nije bežao od protesta i štrajka, a izgradio je i jak štrajkački fond.

SING ogromnu pažnju posvećuje obrazovanju, pa je osnovao i sopstvenu sindikalnu školu, u kojoj članstvo i novi poverenici – volonteri uče osnovama sindikalnog delovanja, ali i više od toga. Ovaj sindikat ima i svoje glasilo koje je sve popularnije među članstvom.

- Godinama se događa pad članstva, zbog prirodnog odliva, ali je i privatizacija učinila svoje. Svesni da neće moći da održe brojnost koja je u početku bila na nivou od oko 90 odsto zaposlenih, morali su da procene koje dodatne usluge sindikat može da pruži članstvu i kojim aktivnostima može da privuče nove članove. Dnevno su bili po svim punktovima širom Hrvatske, tamo gde je članstvo. Neprekidno se razmišlja i o tome kako motivisati 200 poverenika – volontera da nastave da rade posao koji obavljaju bez naknade, u slobodnom vremenu, pored posla na radnom mestu. Članstvu je važno da zna da su uz svakoga kad ima problem, kad je bolestan, kad mu se desi smrtni slučaj u porodici, kad dobije otkaz kao tehnološki višak. Velika je stvar što je formirana Kasa za pomoć članstvu u vidu zajma i svi članovi imaju jednako pravo da joj se obrate. Pored toga, sportski susreti se organizuju na nivou pojedinačnih ureda i sindikata, a ta druženja su korisna za sindikat, isto kao i druge vrste druženja, poput onih za godišnjice sindikata. SING ima i svoj humanitarni fond u koji svako uplaćuje po 10 kuna mesečno, a sredstva ulaže i sindikat i služe članovima u najtežim situacijama.

- Srećni smo da nam još nije bila potrebna intervencija ovog fonda, kazala je Pipunić, dodajući da se 90 odsto komunikacije u SING-u obavlja elektronski, a da su faks – aparati gotovo zaboravljeni.

Plan je i da se u ovaj sindikat uključi što više mladih tako da je u SING -u osnovan Odbor mladih koji ima mogućnosti da predlaže načine i akcije kako pristupiti mladima, kojih je svega 10% učlanjeno u sindikat.

- Istina je da SING-u nedeljno pristupe prosečno dva nova člana. Svesni smo da je krenulo, ali i da je posao težak i ozbiljan i da ne može biti urađen preko noći. Novo područje našeg delovanja su i radnička veća koja su regulisana i evropskim zakonodavstvom. I u Hrvatskoj je to zakonski regulisano, kao dodatni vid zaštite radnika. Za SING je i danas izazov kako da sačuva članstvo, pa je najveći broj njegovih aktivnosti usmeren ka tom cilju. Veliki problem na koji SING ukazuje i koji želi da reši u korist članstva je i to kako u zakonodavstvu označiti jasnu razliku između radnika koji je član i radnika koji nije član sindikata, s obzirom na to da svi imaju ista prava koje garantuje kolektivni ugovor. Na ovome moramo žestoko raditi, jer nam članstvo ukazuje i zamera da praktično nema ništa od toga što je u sindikatu, kad je u svemu ravno s radnicima koji nisu sindikalno povezani. Ima rešenja, ali za SING ona nisu dovoljno dobra da bi postigao svoj cilj i očuvao članstvo, zaključila je Jasna Pipunić.

Kolegijalnost

- SING je nova članica Svetske organizacije radnika u koju smo primljeni prošle godine, upravo zahvaljujući našoj kolegici Mari Erdelj, koja je uspostavila kontakt s nama. Za nas je to bilo veoma značajno, jer do tada naš sindikat nije bio u članstvu bilo koje svetske asocijacije, jer smo se uglavnom posvetili gradnji našeg sindikata, naše centrale, a potom je došlo vreme za učlanjenje u svetske sindikalne organizacije. Naravno, ta procena je bila bazirana na činjenici da tako možemo doprineti razvoju našeg sindikata, ali i činiti nešto za uspešnije delovanje međunarodne organizacije u koju se učlanimo, naglasila je Pipunić.

Od cigle do tvrđave

- Zanimljivo je da svi aktivisti SING-a ranije nisu bili sindikalni funkcioneri, odnosno da smo od 1990. godine, kad smo osnovali ovaj sindikat, krenuli ni od čega. Tada je u našoj kompaniji bilo 30 sindikata. Sve je to krenulo da se razjedinjuje, da svako ide za nekim svojim posebnim interesom. Dogodilo se da je jedna grupa ljudi u tim sindikatima odmah shvatila da budućnosti za sindikat nema ukoliko se ne udruže i zajedno formiraju novi sindikat. Put je bio dug, pa smo, napokon, 1995. podigli veliku građevinu - SING, s bezmalo 9.000 članova. Delujemo u velikom broju preduzeća, ali smo jedan veliki sindikat. Imamo jednog predsednika, jednog sekretara, a naše organizacije – podružnice, odnosno teritorijalne grupe ne deluju kao posebna pravna lica, već su interni oblik organizovanja SING –a, objasnila je Pipunić, dodajući da je ovaj sindikat organizovan tako da je nezavisan od bilo kakvih promena poslodavaca u kompaniji i da niko ne može uticati na strukturu sindikata, već da to može činiti samo sindikat. SING je jedan od mnogobrojnih Sindikata koji su organizovani u okviru sindikalne središnjice (centrale) NHS-Nezavisni sindikati Hrvatske.

Olga Kićanović, savetnica u Republičkoj agenciji za mirno rešavanje radnih sporova

Pregovaranje - veština koja se uči

Iza nas je teško vreme tranzicije i privatizacije. U njemu su kršena bezmalo sva ljudska prava, a mi koji se bavimo radnim pravom, uverili smo se da su najčešće kršena upravo radna prava, ukazala je Olga Kićanović, savetnica u Republičkoj agenciji za mirno rešavanje radnih sporova. Ona je upozorila i da u Srbiji vlada ogromno nepoverenje ljudi, pre svega i najviše u državu, njene zakone i institucije, a da je i ogromno nepoverenje radnika u poslodavce, «što je donekle i opravdano kad se zna da veliki broj poslodavaca dolazi iz miljea koji nije ni profesionalan, ni etički». Pored toga, kazala je, danas, nema poverenja ni u sindikate, jer su oni u turbulentnoj političkoj situaciji u Srbiji ostali politizovani i usitnjeni.

Ukazavši da je sve to i velikim delom razlog da u Srbiji ne postoji strateški i konzistentan socijalni dijalog, već dnevopolitički, ona je objasnila da se taj dijalog ogleda u kupovini socijalnog mira koji je previše skup. Kićanović je podvukla i da sve to dovodi do erupcije velikog nezadovoljstva radnika.

- Zato valja poštovati podršku evropskih sindikata koji ovdašnjim sindikatima pomažu u osnaživanju, a naravno i BOFOS – u koji je primer sindikata koji ima misiju na putu ka svojoj viziji socijalno – ekonomskog blagostanja. Pojasnivši da su jaki sindikati i veština pregovaranja uslov za socijalno – ekonomski dijalog na putu ka konsenzusu minimuma socijalno ekonomskih prava, Kićanović je upozorila i na to da u Srbiji ne postoji ni jedan od ta dva uslova.

Pošto je ukratko predstavila Agenciju za mirno rešavanje radnih sporova i njen rad, ona je istakla da je u oblasti mirnog rešavanja kolektivnih radnih sporova čak u 90 odsto slučajeva proisteklo iz primene kolektivnih ugovora. Kićanović je navela da ovi dokumenti nisu kvalitetni ni na jednom nivou, pa da zato valja znati da se veština pregovaranja uči.

- Moram da istaknem i nešto vredno, a to je da je od ogromnog značaja pomoć BOFOS – a u borbi protiv diskriminacije na radu i protiv mobinga. Vaš sindikat formirao je veoma referentno antimobing savetovalište

koje pomaže mnogim ljudima u zaštiti od zlostavljanja na radu. Ovaj seminar je i poziv na vrednosti koje su dragocene svim socijalnim partnerima. Potrebno je kanalisati socijalni dijalog, voditi računa kako se izrađuju zakoni, tim pre, što se u Srbiji trenutno radi na reformi seta zakona iz oblasti rada. Dakle, ovaj seminar je ozbiljan poziv da se ovaj posao radi tripartitno i partnerski, a ne da u njemu budemo rivali, zaključila je Olga Kićanović.

- Rešavanje radnih sporova na miran način u Srbiji je u porastu i to je trend koji se nastavlja. Uverena sam da je to tako i zbog činjenice da je Agencija za mirno rešavanje sporova sve priznatija kao institucija koja kvalitetno vrši svoju funkciju. Vidljiva je, što je važno i zato što je nevidljivost agencija u Srbiji ozbiljan problem. Ono što je i bilo važno pitanje je i to da je niz agencija osnovano samo zarad uhlebljenja nekih ljudi. Takve agencije nisu funkcionisale, a trošile su velike pare iz budžeta. Njih, naravno, valja ugasiti. Te agencije i žele da budu nevidljive, jer u njih niko nije ušao da radi, već samo zato da bi imao zaradu, kazala je Kićanović, dodajući da institucija koju predstavlja ima mnogo ozbiljnog i teškog posla.

Po njenim rečima, značajno je to da Agencija za mirno rešavanje radnih sporova postoji da pomogne da se radni sporovi brže i jeftinije reše, jer je poznato da su sudovi zatrpani predmetima, a da radni procesi dugo traju i da se do rešenja dolazi i posle više godina.

Standard

Ni za tanjir hrane

Najposećeniji finansijski portal u Srbiji «Kamatica» nedavno je objavio podatak da troškovi prosečnog domaćinstva u našoj zemlji, rastu daleko brže od mesečnih primanja. Tročlana porodica „raspolaze“ sa bezmalo 52.000 dinara i u startu joj nedostaje najmanje 10.000 dinara da podmiri osnovne izdatke za hranu i komunalije. “Kamatica” pojašnjava da od plate ne ostane ni da se napuni tanjir, odnosno da su statističari proračunali da je za kupovinu hrane, troškove komunalija, zdravstvenih, transportnih usluga, u ukupnoj potrošnji domaćinstva u Srbiji u poslednjem kvartalu prošle godine bilo potrebno 49.907 dinara. Po ovim proračunima, od ukupnih primanja porodicama čak i sa strane „preostane“ gotovo 1.000 dinara.

Najveća stavka i dalje su hrana i piće koji prosečno iznose 43,9 odsto. U pojedinim delovima Srbije, međutim, u tanjir ode najmanje polovina prosečnih primanja domaćinstva. Visok udeo u izdacima za hranu koji, zavisno od regiona, varira od 39 do 49 odsto mesečne zarade, sada beleži skok od oko dva odsto, objašnjava se značajnim poskupljenjima osnovnih životnih namirnica. U zapadnoj Srbiji i Šumadiji za hranu i piće odlazi 39,4 odsto izdataka, u Vojvodini 43,5 odsto, a u južnoj Srbiji čak 49,7 odsto. Na stanovanje, vodu, struju, gas i druga goriva u Vojvodini su domaćinstva trošila 15,7 odsto ukupnih izdataka, u centralnoj Srbiji 19,7 odsto, a u Beogradu 16,2 odsto. Prosečna plata, koja iznosi oko 40.000 dinara, vredi sve manje. O tolikom proseku u kovertama, međutim, u našoj zemlji sanja gotovo dve trećine zaposlenih, objavljeno je na portalu “Kamatica”.

Plate

Nominalno u plusu, realno u minusu

Februarska neto prosečna zarada u Srbiji iznosila je 43.371 dinar, saopštio je 25. marta Zavod za statistiku Srbije. Ta suma, u onosu na januarsku neto prosečnu zaradu, nominalno je veća 10,6, a realno – 10 odsto.

Zvanična statistika je izračunala da je prosečna zarada koja je isplaćena u februaru ove, u odnosu na februarsku zaradu minule godine, nominalno veća za 8,5, a realno niža za 3,5 odsto.

Statističari ukazuju i da je prosečna zarada u prva dva meseca ove godine, u odnosu na period januar – februar 2012. nominalno veća za 7,8, a realno manja za 4,3 odsto. Pored toga, ističe se u saopštenju Zavoda za statistiku, prosečna neto zarada za period januar – februar ove godine, u odnosu na isti period protekle godine bila je nominalno veća za 7,7, a realno manja za 4,4 odsto.

Švajcarska

Minimalac 4.000 franaka?

Ujedinjeni sindikati Švajcarske predložili su da u toj državi bude ustanovljena garantovana minimalna mesečna zarada od 4.000 franaka. Tamošnji mediji objavili su da ovaj sindikalni predlog podržava 76 odsto građana. Prema pisanju švajcarskog lista "24 sata", istraživanje Instituta Link pokazalo je da 38 odsto ispitanika podržava sindikalni predlog, a isto toliko njih bi bilo spremno da ga podrži.

Po martovskom istraživanju koje sprovedeno na uzorku od 1.010 građana Švajcarske, 15 odsto anketiranih izjavilo je da ne bi podržalo ovu sindikalnu inicijativu, sedam odsto njih potpuno je protiv, a dva odsto nema stav. Protiv sindikalnog predloga je i švajcarska savezna vlada, a to obrazlaže stavom da bi ustanovljavanje garantovane zarade pokrenulo rast nezaposlenosti. To je potkrepila i objašnjenjem da kompanije nisu voljne na novo zapošljavanje, a i da bi prihvatanje ove sindikalne inicijative imalo negativan uticaj na mlade u njihovim profesionalnim planovima i ambicijama.

ČESTITKA

**SREĆAN USKRS SVIM SVOJIM ČLANOVIMA
KATOLIČKE VEROISPOVESTI
ŽELI
SS BOFOS**

SAMOSTALNI SINDIKAT ZAPOSLENIH U BANKAMA, OSIGURAVAJUĆIM DRUŠTVIMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA SRBIJE; SS BOFOS; Trg Nikole Pašića 5/III, 11000 Beograd, Srbija; Telefon: 381 (0) 11 33 35 192; +381 (0) 25 228 24; Međunarodno odeljenje +381 11 3335180; Fax: +381 11 33 35 193; www.bofos.org.rs, e-mail: bofos@sindikats.rs; Bofos info- uređuje Uredjivački kolegijum

